

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa o stave odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekciách v materských školách v školskom roku 2011/2012 v SR

Následné inšpekcie boli vykonané v **198** materských školách (MŠ), z toho **131** po komplexnej, **50** po tematickej, **17** po následnej inšpekcii. Z kontrolovaných škôl bolo **171** štátnych, **24** súkromných, **3** cirkevné; **168** s vyučovacím jazykom slovenským, **6** s vyučovacím jazykom maďarským a vyučovacím jazykom slovenským, **23** s vyučovacím jazykom maďarským, **1** s vyučovacím jazykom ukrajinským a vyučovacím jazykom slovenským.

Na odstránenie zistených nedostatkov bolo uplatnených **1 652** opatrení: **833** odporúčaní, **56** upozornení, **450** opatrení uložených školskou inšpekciou, **3** záväzné pokyny (ŠIC Banská Bystrica 1, ŠIC Košice 2) a **354** opatrení prijali riaditelia kontrolovaných subjektov. Opodstatnenie¹ stratilo **7** opatrení. Uplatnené, akceptované a splnené opatrenia za SR sú uvedené v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1

Prehľad uplatnených opatrení										
spolu	1 654									
z toho	odporúčania		upozornenia		opatrenia prijaté kontrolovaným subjektom		opatrenia uložené školskou inšpekciou		záväzný pokyn	
počet	833		56		450		354		3	
z toho	akceptované	%	splnené	%	splnené	%	splnené	%	splnené	%
	701	84,15	48	85,74	383	85,11	309	87,30	2	66,66

Zistené nedostatky boli prevažne v/vo

- obsahu školského vzdelávacieho programu (ŠkVP) (nedodržanie minimálneho rozsahu učebných osnov a štruktúry štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP), nevymedzenie vlastných cieľov, poslania, stratégií, metód a učebných zdrojov výchovy a vzdelávania, nevytvorenie podmienok pre vzdelávanie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP))
- obsahu školského poriadku školy (neupravenie práv, povinností a vzájomných vzťahov osôb zúčastnených vo výchove a vzdelávaní, prevádzky a vnútorného režimu školy, podmienok na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí vrátane ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou, násilím)
- dodržiavanie platných právnych predpisov v dokumentácii školy a v rozhodnutí riaditeľa (nesprávne citovanie a uvádzanie neplatných predpisov, neúplnosť, prípadne nevypracovanie niektorej dokumentácie školy vrátane smernice určujúcej postup pri vybavovaní sťažností, nevedenie pedagogickej dokumentácie podľa vzorov schválených a zverejnených ministerstvom školstva a dvojjazyčne v školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny)

¹ V súkromnej materskej škole Bratislavského kraja dočasne prerušená prevádzka neumožnila zhodnotiť splnenie odporúčania. V Prešovskom kraji uložené opatrenie nebolo zrealizované z dôvodu personálnych zmien vo vedení školy. V Žilinskom kraji kontrolované odporúčanie bolo neaktuálne, tým stratilo opodstatnenie. V Košickom kraji na splnenie odporúčania týkajúceho sa vypracovania individuálnych plánov rozvoja detí s odloženou povinnou školskou dochádzkou nenastali podmienky, nakoľko v danom školskom roku MŠ takéto deti neevidovala. Na splnenie 3 uložených opatrení, ktoré sa týkali vytvárania edukačných príležitostí detí so ŠVVP v Košickom kraji nenastali podmienky vzhľadom na to, že špeciálna trieda bola zrušená.

- organizovaní výchovy a vzdelávania (poldennej spravidla päť hodín denne, celodennej striedavo na zmeny dvoma kvalifikovanými učiteľmi)
- rozhodovaní o prijatí dieťaťa do MŠ (prekročenie počtu zaradených detí v triede, chýbajúce potvrdenie o zdravotnom stave dieťaťa)
- pravidelnosti výkonu a účinnosti vnútornej kontroly školy (nedostatočná kontrola vyučovania učiteľa a učenia sa detí, neprijímanie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov, nezrealizovanie kontroly ich plnenia, nevyužívanie splnených opatrení na skvalitnenie vyučovania učiteľov)
- zohľadňovaní výchovno-vzdelávacích potrieb detí (nerešpektovanie dosiahnutej úrovne možností, schopností a rozvojového potenciálu detí, neposkytovanie adekvátneho priestoru a času na vlastnú motiváciu a konanie detí)
- podporovaní hodnotiacich a sebahodnotiacich schopností, informačných kompetencií vrátane digitálnej gramotnosti detí
- realizovaní krúžkovej činnosti (v dopoludňajších hodinách a bez informovaného súhlasu zákonných zástupcov)
- zabezpečení realizovaných aktivít školy v súlade so ŠkVP a plánom práce školy (chýbajúci informovaný súhlas zákonných zástupcov a poučenie zúčastnených osôb o bezpečnosti a ochrane zdravia)
- participácii poradných orgánov riaditeľa na pedagogickom riadení a internom vzdelávaní (neriešenie odborných problémov, nezriadenie metodického združenia, formalizmus zápisníc z rokovania poradných orgánov)
- rešpektovaní kvalifikačných predpokladov pedagogických zamestnancov; v stanovení rozsahu základných povinností riadiacich zamestnancov, učiteľov poverených riadením a základného úväzku pedagogických zamestnancov

Štátna školská inšpekcia uložila **833 odporúčaní**, z toho školy **akceptovali 701** (84,15 %). Zlepšenie nastalo v organizácii VVČ, využívaní učebných pomôcok a zapájajú detí do procesov hodnotenia. **Neakceptovaním 132** (15,85 %) odporúčaní pretrvávali nedostatky najmä v rešpektovaní dosiahnutej úrovne a rozvojového potenciálu detí, v podporovaní tvorivosti, logického a kritického myslenia detí, v záverečnom hodnotení VVČ, v sledovaní a hodnotení stavu a úrovne výchovy a vzdelávania a v spolupráci riaditeľa s poradnými orgánmi. Chýbajúca analýza stavu prispela k stagnácii v činnosti školy a neumožňovala reagovať na zmeny v predprimárnom vzdelávaní.

Na zosúladenie skutkového stavu s platným právnym stavom bolo **zriadiťovateľom** uložených **56 upozornení**². **Splnením 48** (85,74 %) ovplyvnili najmä bezpečnosť a ochranu zdravia detí a učiteľov. Zosúlادili zriaďovacie listiny so sieťou škôl. Rešpektovali požadované kvalifikačné predpoklady pedagogických zamestnancov. Niektorí zriaďovatelia aj napriek opakovaným upozorneniam nerešpektovali platný právny stav. **Nesplnením 8** (14,29 %) upozornení obmedzili skvalitnenie riadenia a VVČ.

Kontrolované subjekty na odstránenie nedostatkov a ich príčin **prijali 450** adekvátnych **opatrení**. Prínosom **383** (85,11 %) **splnených** opatrení bolo najmä skvalitnenie obsahu výchovy a vzdelávania, prijímania vnútorných pravidiel a postupov pedagogickou radou a zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí i učiteľov. **Nesplnenie 67** (14,88 %) prijatých opatrení malo negatívny dopad na podporovanie rozvoja kľúčových kompetencií detí vrátane hodnotenia, sebahodnotenia, riešenia úloh viacerými spôsobmi i tvorivosti, ich psychohygienu a ochranu zdravia, na informovanosť zákonných zástupcov o zámeroch, postupoch, aktivitách školy nielen v triedach a v školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín.

² V Bratislavskom kraji, z dôvodu nevyhovujúcich hygienických podmienok v súkromnej materskej škole, bolo zaslané upozornenie Regionálnemu úradu verejného zdravotníctva.

Z **354 opatrení uložených** školskou inšpekciou školy **splnili 309** (87,30 %). Riaditelia vypracovali a aktualizovali dokumentáciu školy s konkretizovaním interných pravidiel. Zosúlادili obsah výchovy a vzdelávania v ŠkVP so ŠVP. **Nesplnenie 45** (12,71 %) opatrení sa negatívne prejavilo najmä vo vytváraní predpokladov vyváženého podporovania kľúčových kompetencií detí a vo formálnosti vnútroškolskej kontroly a školského poriadku školy. Chýbajúci, prípadne neaktuálny plán kontinuálneho vzdelávania mal dopad na systematický profesijný rozvoj učiteľov. Absencia vzdelávania ovplyvnila riadenie a hodnotenie výchovy a vzdelávania učiteľmi.

Školská inšpekcia uložila **3 záväzné pokyny**. Vzhľadom na nesplnenie uložených opatrení po následnej inšpekcii pristúpilo ŠIC Košice k uloženiu **2 záväzných pokynov**, ktoré súviseli s vypracovaním ŠkVP v súlade so školským zákonom vrátane doplnenia učebných osnov o vzdelávacie štandardy; so zabezpečením bezpečných a hygienických podmienok predprimárneho vzdelávania. Ich **splnenie** (66,66 %) pozitívne ovplyvnilo edukačný proces a jeho podmienky v záujme primeraného osobnostného rozvoja detí.

ŠIC Banská Bystrica uplatnila **1 záväzný pokyn** na vyučovanie v jazyku, v ktorom bola MŠ zaradená do siete. Zriaďovateľ a škola ho **neakceptovali** (33,33 %). V čase konania následnej inšpekcie nebola VVČ realizovaná v deklarovaných vyučovacích jazykoch. Škola prevádzkovala triedu s vyučovacím jazykom slovenským a s vyučovacím jazykom maďarským, čo nebolo v súlade s platnými právnymi predpismi.

Záver

Opatrenia boli prevažne reálne, termínované a účinné. Ich akceptovanie a splnenie prispelo najmä k orientácii pedagogických zamestnancov v platných právnych predpisoch a k skvalitneniu pedagogického riadenia a vyučovania učiteľov. Rešpektovanie právneho prostredia i kapacitných možností malo dopad na klímu a dynamiku vzťahov tried, chodu škôl a podporovanie rozvoja kľúčových kompetencií detí. Prispelo k tomu dodržanie počtu zaradených detí v triedach, účinné zabezpečenie poldenného a celodenného predprimárneho vzdelávania, rešpektovanie kvalifikačných predpokladov a dodržanie základného úväzku pedagogických zamestnancov. Postupnosť a obsah učiva ŠkVP, operacionalizované plánovanie i uplatňovanie účinných vzdelávacích stratégií ovplyvnili podporovanie rozvoja osobnosti detí. Informačný systém a konzultačno-poradenské služby ovplyvnili spoluprácu a čiastočne zjednotili postupy pedagogických zamestnancov i zákonných zástupcov v plnení a dosiahnutí výchovno-vzdelávacích cieľov a zámerov školy. Školy podporili vlastný imidž propagovaním profilácie, aktuálnych možností i perspektívnych vízií. V spolupráci so zriaďovateľmi v rámci možností upravili bezpečnostné a psychohygienické podmienky výchovy a vzdelávania revitalizovaním školských areálov, rekonštruovaním budov, obnovou a rozšírením spektra didaktických pomôcok. Pretrvávajúce nedostatky v právnom vedomí pedagogických zamestnancov, formálnosti vnútornej kontroly školy a činnosti poradných orgánov riaditeľa mali dopad na úroveň pedagogického riadenia a podporovanie rozvoja jednotlivých kompetencií, individuality dieťaťa a vzdelávanie detí so ŠVVP. V porovnaní s predchádzajúcimi školskými rokmi, vzhľadom na počet uložených opatrení, je možné konštatovať vzostupnosť problémov. Porovnateľné je ich akceptovanie a splnenie.

Návrhy a odporúčania

Riaditeľom

- revidovaním ŠkVP zabezpečiť aktuálnosť, konkrétnosť a reálnosť informácií, postupov, stratégií s ohľadom na potreby, smerovanie a miestne, regionálne podmienky školy
- vymedzením, v spolupráci s poradnými orgánmi, koncepcie obsahu vzdelávania v ŠkVP priaznivo ovplyvňovať výchovno-vzdelávaciu činnosť
- participovať s poradnými orgánmi na skvalitňovaní, monitorovaní, hodnotení vyučovania a internom vzdelávaní učiteľov

- dôslednou orientáciou, v spolupráci s poradnými orgánmi, v platných právnych predpisoch operatívne reagovať na zmeny spôsobené ich novelizovaním
- skvalitňovať, monitorovať, hodnotiť, v spolupráci s poradnými orgánmi, ovládanie a používanie štátneho jazyka v triedach a školách s vyučovacím jazykom maďarským

Zriadovateľom

- dodržiavať právne predpisy súvisiace s predprimárnym vzdelávaním
- zintenzívniť záujem a podporovanie činností materských škôl
- spolupracovať s riaditeľom na skvalitňovaní materiálno-technického vybavenia školy